

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2014.1.14.
COM(2014) 1 final

2014/0005 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

**az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó
bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló 1236/2005/EK
tanácsi rendelet módosításáról**

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

Az Európai Unió Tanácsa 2005 júniusában elfogadta az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló 1236/2005/EK rendeletet. A rendelet 2006. július 30-án lépett hatályba.

A Lisszaboni Szerződés 2009. decemberi hatályba lépésével jogilag kötelező érvényűvé vált az Európai Unió Alapjogi Chartája, melynek címzettjei az Unió intézményei, szervei, hivatalai és ügynökségei, valamint a tagállamok annyiban, amennyiben az Unió jogát hajtják végre.

Az Európai Bizottság a 2011. december 21-én hatályba lépett 1352/2011/EU végrehajtási rendelettel módosította a szóban forgó rendelet II. és III. mellékletét, elsősorban annak érdekében, hogy egyes gyógyszerkészítmények kivitelét ellenőrzés alá vonja, és ezzel megelőzze e készítmények halálbüntetés végrehajtásához történő felhasználását (halált okozó adag fecskendővel való beadása halálbüntetés végrehajtásához). E módosítást kiegészíti az 1236/2005/EK rendelet 5. és 6. cikkének – a 2011. december 20-i SEC(2011)1624 sz. bizottsági szolgálati munkadokumentumban meghatározottak szerinti – alkalmazásáról szóló iránymutatás.

A Bizottság emellett – elsősorban az Európai Parlament 2010. június 17-i állásfoglalásában¹ foglaltaknak eleget téve – az 1236/2005/EK rendelet teljes felülvizsgálatát is megkezdte. A Bizottság 2012 tavaszán felhívást tett közzé, hogy e felülvizsgálathoz kapcsolódó munkájának elősegítése céljából szakértői csoportot hozzon létre. A szakértői csoport 2012 júliusa és 2013 júliusa között hat megbeszélést tartott az illetékes bizottsági szolgálatokkal.

2. AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

Az 1352/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelet kihirdetését követően több uniós gyógyszerkészítmény-gyártó jelezte, hogy ellenzi termékei halálbüntetés végrehajtásához történő alkalmazását. Egy kiviteli ellenőrzés alá nem tartozó, de az Amerikai Egyesült Államokban halálos injekciókhoz felhasználható gyógyszerkészítmény uniós gyártói tájékoztatták az Európai Bizottságot azokról az intézkedésekről, amelyeket annak érdekében vezettek be, hogy harmadik országban lévő forgalmazóik megakadályozzák a készítmény halálbüntetéshez történő felhasználására irányuló szállítását. Az exportáló gyártók és az illetékesek hatóságok egyaránt arról számoltak be, hogy sürgősen nagy terhet jelent az éves szinten nagyszámú kiviteli ügylet keretében megvalósuló gyógyszerkészítmény-kivitelek jelenlegi ellenőrzési rendszere.

A szakértői csoport értékes észrevételekkel szolgált a felülvizsgálathoz, főképp az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata tekintetében, illetve azon bűnüldözési célokra alkalmas áruk kereskedelmével kapcsolatban, amelyeket esetleg felhasználhatnak kínzáshoz vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmóddhoz vagy büntetéshez. A szakértők amellett foglaltak állást, hogy további intézkedéseket kell bevezetni az emberi jogok megsértésének megakadályozása érdekében, de arra is rámutattak, hogy a kereskedelmi korlátozások értékelését a bűnüldözési célokra használt eszközök pusztán tilalmánál szélesebb alapokra kell helyezni.

¹ P7_TA(2010)0236 sz. állásfoglalás (HL C 236. E, 2011.8.12., 107. o.).

3. A JAVASLAT JOGI ELEMEI

3.1. A halálbüntetéssel kapcsolatos kiviteli ellenőrzések

2011. december 21-ével a III. melléklet kibővült a „Készítmények, amelyekkel halálbüntetés végrehajtása céljából fecskendő segítségével halálos adagot beadva visszaélhetnek” címet viselő szakasszal. Annak megakadályozása érdekében, hogy harmadik országokban a készítményeket halálbüntetések végrehajtásához használják fel, alkalmazni kell a kapcsolódó kiviteli ellenőrzéseket. Az 1236/2005/EK rendelet jelenlegi szövege által létrehozott kiviteli ellenőrzési rendszer célja, hogy megakadályozza az Unióból exportált áruk kínzáshoz vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódhoz vagy büntetéshez történő felhasználását. Azokról a kiviteli ellenőrzésekről, amelyek alkalmazása révén megelőzhető az ellenőrzött áruk halálbüntetés végrehajtásához történő felhasználása, külön fejezetet, míg az ellenőrzés alá tartozó árukról külön – az alábbiakban IIIa. mellékletként említett – jegyzéket kell beilleszteni a rendeletbe, hogy ezen ellenőrzések célja és módjai egyértelmű legyen.

A kínzás, illetve más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés általában jogellenes cselekmény és sok esetben nem országos jelenség, különösen, mivel a nemzetközi okmányok kivétel nélkül tiltják a kínzást, illetve más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódot vagy büntetést. A halálbüntetés kiszabására ezzel szemben – hacsak magát a halálbüntetést nem törölték már el – általában jogi szabályozás vonatkozik. Éppen ezért indokolt foglalkozni azzal a kérdéssel, hogy vannak-e olyan országok, amelyek mentesülhetnek a halálbüntetés végrehajtásának megakadályozására irányuló ellenőrzések alól.

1983-ban az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményt (a továbbiakban: az emberi jogok európai egyezménye) kiegészítették a halálbüntetést tiltó Hatodik jegyzőkönyvvel. A jegyzőkönyv lehetővé tette az államok törvényhozása számára, hogy a háború vagy háború közvetlen veszélye idején elkövetett cselekmények tekintetében rendelkezzenek a halálbüntetésről. 2013-ban a Tizenharmadik jegyzőkönyv kimondta, hogy a halálbüntetés minden körülmények között tiltott. Az Európai Unió tagállamai megerősítették a jegyzőkönyveket, csakúgy, mint az Európa Tanács számos egyéb állama. Albánia, Andorra, Bosznia-Hercegovina, Grúzia, Izland, Liechtenstein, Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság, Moldova, Montenegró, Norvégia, San Marino, Szerbia, Svájc, Törökország és Ukrajna megerősítette a jegyzőkönyveket és eltörölte a halálbüntetést minden körülmények között. Örményország és Azerbajdzsán kizárólag a Hatodik jegyzőkönyvet erősítette meg.

1989-ben az ENSZ Közgyűlése elfogadta és kihirdette a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának a halálbüntetés eltörlésére irányuló Második Fakultatív Jegyzőkönyvét. A Jegyzőkönyv részes államai vállalták, hogy eltörlik a halálbüntetést, ugyanakkor a 2. cikk értelmében – megerősítéskor vagy csatlakozáskor – az államok fenntartást tehetnek, amely lehetővé teszi a halálbüntetés alkalmazását a háború alatt elkövetett legsúlyosabb katonai természetű bűncselekményekben való bűnösség megállapítása esetén. Az uniós tagállamok és számos további európai ország mellett Argentína, Ausztrália, Benin, Bolívia, Kanada, a Zöld-foki-szigetek, Kolumbia, Costa Rica, Dzsibuti, Ecuador, Bissau-Guinea, Honduras, Kirgizisztán, Libéria, Madagaszkár, Mexikó, Mongólia, Mozambik, Namíbia, Nepál, Új-Zéland, Nicaragua, Panama, Paraguay, a Fülöp-szigetek, Ruanda, São Tomé és Príncipe, a Seychelle-szigetek, Dél-Afrika, Kelet-Timor, Türkmenisztán, Uruguay, Üzbegisztán és Venezuela fenntartás megtétele nélkül vált a Jegyzőkönyv részes államává. Azerbajdzsán, Brazília és Chile szintén csatlakoztak a Jegyzőkönyvhöz, de a 2. cikk szerint fenntartást tettek.

Tekintettel ezekre a határozott, akár az emberi jogok európai egyezményéhez csatolt Tizenharmadik jegyzőkönyv, akár (a 2. cikk szerinti fenntartás megtételének esetétől

eltekintve) a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának Második Fakultatív Jegyzőkönyve keretében tett nemzetközi kötelezettségvállalásokra, az említett okmányok egyikének részes államaiba irányuló kivitelek esetében nem indokolt különleges engedélyezés ahhoz, hogy megakadályozzák az érintett áruknak a halálbüntetés végrehajtásához történő felhasználását, és ezek a kivitelek általános kiviteli engedélyhez köthetők. Azt elkerülendő, hogy az árukat az illetékes hatóságok előzetes vizsgálata nélkül olyan országba térítsék el, amely nem törölte el a halálbüntetést, ezen engedélyezést meghatározott feltételekhez kell kötni. Az általános engedély ezért kizárólag abban az esetben alkalmazható, ha az exportált áruk végfelhasználói a rendeltetési hely szerinti országban telepedtek le és az árukat nem reexportálják másik országba. Amennyiben e feltételek nem teljesülnek, az illetékes hatóságoktól különleges vagy globális engedélyt kell kérelmezni.

3.2. A jegyzékbe vett árukra vonatkozó további intézkedések

Az Unióból exportált áruk halálbüntetéshez, kínzáshoz vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódhoz vagy büntetéshez történő alkalmazásának megakadályozására irányuló jelenlegi kiviteli ellenőrzésekkel kapcsolatos javaslat szerint a meglévő kereskedelmi korlátozásokat indokolt kiegészíteni a brókertevékenységekre, a technikai segítségnyújtásra és a tranzitra vonatkozó korlátozásokkal. E tekintetben hasonló kérdéseket vet fel annak vizsgálata, hogy az ilyen jellegű korlátozások szükségesek-e és arányosak-e a IIIa. mellékletben felsorolt áruk halálbüntetés végrehajtásához történő felhasználásának, illetve a III. mellékletben felsorolt áruk kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés céljára való alkalmazásának megakadályozásához. Ennek következtében, amennyiben a további korlátozások szükségesnek és arányosnak bizonyulnak, egyetlen értékelés végezhető annak ellenére, hogy eltérések mutatkozhatnak a célok és az esetleges kivételek tekintetében.

3.2.1. A II. mellékletben felsorolt árukhoz kapcsolódó brókertevékenységek

A jelenlegi rendelkezések (3. és a 4. cikk) a II. mellékletben felsorolt eszközök, illetve áruk tekintetében már lefedik a technikai segítségnyújtást, míg a behozatal és kivitel fogalommeghatározása révén biztosított az árutovábbítási eljárás alatt álló eszközök, illetve áruk beléptetésének és indításának tilalma. Az ezen eszközökhöz, illetve árukhoz kapcsolódó brókertevékenység nem tiltott. A kettős felhasználású termékek kivitelére, transzferjére, brókertevékenységre és tranzitjára vonatkozó uniós ellenőrzési rendszert kialakító 428/2009/EK rendeletben szereplő brókertevékenység-meghatározás alapján megtiltható az Unió területén kívül található eszközök, illetve áruk brókertevékenysége. Ennek jóvoltából hasznos elemmel bővülne a jelenleg kizárólag az Unió területén található eszközökre, illetve árukra vonatkozó tilalom. Minthogy a II. mellékletben felsorolt eszközök és áruk kizárólagos felhasználási célja tiltott, a közérkölcse védelme szempontjából a brókertevékenységek tilalma szükséges és arányos intézkedés.

3.2.2. A III. mellékletben, illetve a IIIa. mellékletben felsorolt árukhoz kapcsolódó brókertevékenységek és ezen áruk tranzitja

A III. mellékletben, illetve a IIIa. mellékletben felsorolt eszközök és áruk kivitele ellenőrzéshez kötött. Ezen eszközöknek, illetve áruknak egyaránt léteznek jogszerű és jogellenes felhasználási módjai, csakúgy mint a 428/2009/EK rendelettel ellenőrzött kettős felhasználású termékeknek. Az említett rendelet nem ír elő átfogó ellenőrzést a brókertevékenységekre vonatkozóan, és nem ellenőrzi az összes árutovábbítási eljárás alatt álló terméket sem átfogó módon. Az illetékes hatóságok konkrét eset kapcsán tájékoztathatják a brókert, hogy a szóban forgó termékeket részben vagy egészben vegyi, biológiai, nukleáris fegyverek, más nukleáris robbanószerkezetek fejlesztésével, gyártásával, kezelésével, működtetésével, karbantartásával, raktározásával, felderítésével, azonosításával vagy

forgalmazásával, vagy az ilyen fegyverek célba juttatására alkalmas hordozórakéták fejlesztésével, gyártásával, karbantartásával, raktározásával kapcsolatosan kívánják felhasználni, vagy azok ilyen célokra felhasználhatók. Ugyanezen okokra hivatkozva bizonyos áruk tranzitját is megtilthatják.

Annak ellenére, hogy a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés, valamint a halálbüntetés tilalmának alapját a nemzetközi jog képezi, az ezekhez kapcsolódó kereskedelmi korlátozásokat egyetlen nemzetközi norma sem szabályozza. E tekintetben az 1236/2005/EK rendelet eltér a 428/2009/EK rendeletről, amely számos nemzetközi rendszert hatályba léptetett a kivitelek ellenőrzésére. Mivel a 2009. évi rendelet a nemzetközi biztonsághoz kapcsolódik, igen fejlett a tagállamok és a harmadik országok vegyi, biológiai és nukleáris fegyverekre, valamint azok hordozóeszközeire vonatkozó operatív információgyűjtése. A halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható eszközöket és árut illetően azonban kétséges, hogy végeznek ilyen jellegű operatív információgyűjtést, és az illetékes hatóságok feltehetően nem rendelkeznek az exportőrök tájékoztatásához szükséges, végfelhasználásra vonatkozó adatokkal.

Amennyiben kereskedelmi korlátozások alkalmazására kerül sor, akkor e korlátozások nem léphetnek túl az arányosság szabta kereteken. E követelmény akadályt jelent a III. mellékletben, illetve a IIIa. mellékletben felsorolt eszközökhöz, illetve árukhoz kapcsolódó tranzit és brókertevékenységek átfogó ellenőrzése szempontjából, mivel ez utóbbiaknak jogszerű alkalmazása is létezik, de ugyanakkor egyaránt felhasználhatók kínzáshoz vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódhoz vagy büntetéshez, illetve halálbüntetés végrehajtásához is. Tekintettel arra, hogy e cselekmények sértik a közérkölcset, az Európai Unióban székhellyel rendelkező brókerek az ezeket elősegítő, illetve más módon előmozdító kereskedelem révén nem tehetnek szert haszonra. Indokolt tehát megtiltani azon vonatkozó brókertevékenységeket, amelyek esetében a brókernek tudomása van arról, hogy a harmadik országba szállítandó, de nem az Unióban található ellenőrzött eszközöket, illetve árut az említett célokra szánják vagy szánhatják felhasználni. A tilalom azon rendkívüli esetekre is érvényes lenne, amikor az illetékes hatóságok elegendő adattal rendelkeznek ahhoz, hogy tájékoztassák a brókert a tervezett végfelhasználásról.

Az árutovábbítási eljárás alatt álló áruk olyan áruk, amelyeket az Unió vámterületéről harmadik országbeli rendeltetési helyre továbbítanak, és egy másik harmadik országból érkeztek. Az a tilalom, amely olyan gazdasági szereplők ezen árut magában foglaló, harmadik országba irányuló kiviteleire vonatkozik, akiknek tudomása van arról, hogy az árut halálbüntetés végrehajtásához, illetve kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódhoz vagy büntetéshez szánják vagy szánhatják felhasználni, jellemzően nem uniós székhelyű gazdasági szereplőkre vonatkozna, és így azt egy harmadik országban kell érvényre juttatni. Mivel az árutovábbítási eljárás alatt álló árut az Unió vámterületén belül fuvarozó gazdasági szereplők számára általában nem elérhetők a végfelhasználókra vonatkozó információk, a fuvarozókra vonatkozó tilalom nem minősül arányosnak. Ennek megfelelően a gazdasági szereplőknek a III., illetve IIIa. mellékletben felsorolt, árutovábbítási eljárás alatt álló áruk végfelhasználásra vonatkozó ismeretein alapuló tilalom nem lenne arányos.

3.2.3. A III. mellékletben, illetve a IIIa. mellékletben felsorolt árukhoz kapcsolódó technikai segítségnyújtás

A III. mellékletben, illetve a IIIa. mellékletben felsorolt árukhoz kapcsolódó technikai segítségnyújtást illetően jelenleg nincs érvényben ellenőrzés a harmadik országoknak biztosított ilyen jellegű segítségnyújtásra vonatkozóan. A 428/2009/EK rendelet nem

tartalmaz a technikai segítségnyújtásra vonatkozó kifejezett rendelkezést, de a (felsorolt) szoftverek vagy technológiák átadása szerepel a kivitel fogalommeghatározásában. Annak ellenére, hogy a „technikai segítségnyújtás” fogalma valamivel tágabb jelentéssel bírhat a technológiaátadásnál, az ilyen jellegű átadás tartozik átfogó ellenőrzés alá. A 428/2009/EK rendelet több nemzetközi kiviteli ellenőrzési rendszert hatályba léptet, és a nemzetközi biztonságra vonatkozik. A rendelet célja a vegyi, biológiai és nukleáris fegyverek és ezek célbajuttató eszközei elterjedésének megakadályozása. A technológiák és szoftverek átadásának ellenőrzése tehát annak megelőzésére szolgál, hogy egy adott ország saját kapacitást fejlesszen ki azon áruk előállítására, amelyek uniós ellenőrzés alá tartoznak, illetve, amelyeket az Unió nem exportálna ezen országba.

Az 1236/2005/EK rendelet célja azon végfelhasználók számára történő szállítások megakadályozása, akik az Unióból származó érintett eszközöket, illetve árukat kínzáshoz vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódhoz vagy büntetéshez, illetve halálbüntetés végrehajtásához alkalmazzák, nem pedig az, hogy megakadályozza valamely harmadik ország ezen eszközökhöz, illetve árukhoz kapcsolódó technológiai beszerzéseit. A jegyzékben szereplő eszközökhöz, illetve árukhoz kapcsolódó technikai segítségnyújtás átfogó ellenőrzése nem minősül arányosnak. Tekintettel arra, hogy a halálbüntetés, valamint a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés sérti a közérkölcst, a technikai segítségnyújtás uniós székhelyű szolgáltatóinak nem származhat haszna az e cselekményeket elősegítő vagy más módon előmozdító kereskedelemből. Ennek alapján tehát indokolt megtiltani azon technikai segítségnyújtást, amelyek esetében a szolgáltatónak tudomása van arról, hogy azokat az ellenőrzés alá tartozó eszközöket, illetve árukat, amelyekhez a harmadik ország számára biztosított segítségnyújtás kapcsolódik, ilyen célokra szánják vagy szánhatják felhasználni. Ez a tilalom azon rendkívüli esetekre is érvényes lenne, amikor az illetékes hatóságok elegendő adattal rendelkeznek ahhoz, hogy tájékoztassák a technikai segítségnyújtás szolgáltatóját azon áruk tervezett végfelhasználásról, amelyekhez a szóban forgó segítségnyújtás kapcsolódik.

3.3. A kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés meghatározása

A kínzásnak az 1236/2005/EK rendelet alkalmazásában használt fogalommeghatározása az ENSZ kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni 1984. évi egyezményéből került átvételre. Az ENSZ-egyezményben nem definiálták a „más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés” fogalmát, jóllehet annak alapját e nemzetközi okmány jelenti. Az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata azt mutatja, hogy az 1236/2005/EK rendeletben szereplő fogalommeghatározást felül kell vizsgálni. Amint azt az Európai Unió Alapjogi Chartája 52. cikkének (3) bekezdése előírja, amennyiben a Charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek megfelelnek az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményben biztosított jogoknak, akkor e jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokéval, amelyek az említett egyezményben szerepelnek.

Az 1236/2005/EK rendeletben szereplő meghatározás jelenleg a „jelentős ... fájdalmat vagy szenvedést” okozó cselekvésre terjed ki, míg a kínzás fogalommeghatározásában a „súlyos ... fájdalom” megfogalmazás szerepel. E cselekményeket indokolt lenne nem az általuk okozott fájdalom vagy szenvedés mértéke alapján megkülönböztetni, hanem aszerint, hogy a fájdalmat vagy szenvedést szándékos magatartással, vagy annak hiányában okozták-e, illetve hogy a fájdalom vagy szenvedés okozását a kínzás fogalommeghatározásában szereplő célok egyike vezérelte-e. A 2012. december 13-i Khaled El-Masri kontra Macedónia Volt Jugoszláv Köztársaság (39630/09. sz. kereset) ügyben hozott ítéletében az Emberi Jogok Európai

Bírósága az emberi jogok európai egyezményének 3. cikkére és a korábbi ítélkezési gyakorlatra hivatkozva úgy határozott, hogy:

„196. A rossz bánásmódnak el kell érnie a súlyosság minimális fokát ahhoz, hogy a 3. cikk hatálya alá essen. Az, hogy ez a minimális súlyosság megállapítható-e, az ügy összes körülményétől függ, így többek között a bántalmazás tartamától, pszichés és fizikai hatásaitól, valamint egyes esetekben az áldozat nemétől, életkorától és egészségi állapotától [...] . További tényező a bántalmazással elérni kívánt cél és a bántalmazás mögött meghúzódó szándék, illetve indíték [...] .

197. Annak meghatározásához, hogy a rossz bánásmód valamely konkrét formája kínzásnak minősül-e, a Bíróságnak figyelembe kell vennie a kínzás fogalma és az embertelen vagy megalázó bánásmód fogalma közötti, 3. cikkben szereplő különbségtételt. E megkülönböztetést bizonyosan azzal a céllal foglalták az egyezménybe, hogy kizárólag a nagyon súlyos és kegyetlen szenvedést okozó, szándékos embertelen bánásmódot bélyegezzék meg „kínzásként” [...] A bánásmód súlyossága mellett a szándékosság eleme is megvalósul, ahogy azt az ENSZ 1987. június 26-án hatályba lépett kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni egyezménye is elismeri, amely a kínzást szándékosan, éles fájdalom vagy szenvedés kiváltása céljából alkalmazott, többek között értesülések kicsikarására, büntetésre vagy megfélemlítésre alkalmazott cselekményként határozza meg (az ENSZ egyezmény 1. cikke) [...] .”

Míthogy a törvényes büntetésből eredő fájdalom és szenvedés kivételt képez mindkét meghatározás alapján, e tekintetben pontosítás szükséges. Mivel a szabadságelvönás – általában – törvényes büntetés, az Emberi Jogok Európai Bírósága az érintett állam feladatának tekinti annak biztosítását, hogy a fogva tartás körülményei megfeleljenek az emberi méltóság tiszteletben tartásának, illetve az intézkedés végrehajtásának módja és mikéntje a fogvatartott számára ne okozzon olyan szorongást vagy megpróbáltatást, amely túlmutatna a fogva tartásból eleve eredő elkerülhetetlen szenvedésen, valamint hogy tekintettel a szabadságvesztés gyakorlati követelményeire, a fogvatartott személy egészsége és jóléte megfelelőképpen biztosított legyen. Az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy a börtönkörülmények halmozott hatása az emberi jogok európai egyezménye 3. cikkének megsértéséhez vezethet, különösen, ha a zárkák túlszűfoltak és a higiéniés körülmények nem megfelelőek. Az ilyen jellegű jogsértésre az Emberi Jogok Európai Bíróságának alábbi ítéletei szolgálhatnak példaként:

a V. Kalashnikov kontra Oroszország (47095/99. sz. kereset) ügyben 2002. július 15-én,

az F. Van der Ven kontra Hollandia (50901/99. sz. kereset) ügyben 2003. február 4-én,

a P. Iorgov kontra Bulgária (40653/98. sz. kereset) ügyben 2004. március 11-én,

az I. Ilaşcu és mások kontra Moldova és Oroszország (48787/99. sz. kereset) ügyben 2004. július 8-án,

az A. Işyar kontra Bulgária (391/03. sz. kereset) ügyben 2008. november 20-án,

az M. Kochetkov kontra Észtország (41653/05. sz. kereset) ügyben 2009. július 2-án,

az I. Sulejmanovic kontra Olaszország (22635/03. sz. kereset) ügyben 2009. július 16-án,

az S. Ananyev és mások kontra Oroszország (42525/07. és 60800/08. sz. kereset) ügyben 2012. január 10-én,

a T. Idalov kontra Oroszország (5826/03. sz. kereset) ügyben 2012. május 22-én hozott ítélet.

3.4. Végrehajtási hatáskör, illetve a felhatalmazáson alapuló hatáskör

Az 1236/2005/EK rendelet értelmében az Európai Bizottság felhatalmazással rendelkezik a mellékletek módosítására. A Bizottságot – az I. melléklet kivételével – a tagállamok képviselőiből álló bizottság segíti. A 182/2011/EU rendeletben ismertetett vizsgálóbizottsági eljárást (a rendelet 13. cikke (1) bekezdésének c) pontja szerint) alkalmazni kell.

A Bizottság javaslatokat (COM(2011) 82 és COM(2011) 349) terjesztett elő a közös kereskedelempolitikára vonatkozó felhatalmazáson alapuló és végrehajtási hatáskörök biztosítására. Az Európai Parlament és a Tanács 2013 júniusában megállapodásra jutott az említett bizottsági javaslatokkal kapcsolatban teendő további lépések tekintetében, várhatóan 2013. vége felé elfogadásra kerül a rendelet, amely a felhatalmazáson alapuló jogkör biztosítása érdekében többek között az 1236/2005/EK tanácsi rendeletet is módosítja.

Továbbra is várat magára annak a kérdésnek a megválaszolása, hogy az 1236/2005/EK tanácsi rendelet egyes mellékleteinek módosítását indokolt-e sürgősségi eljárás keretében végrehajtani. A Bizottság álláspontja szerint a tiltott, valamint az ellenőrzés alá vont áruk jegyzékeinek módosítása kapcsán indokolt a szóban forgó eljárás, különösen, ha új eszközök és áruk jelennek meg a piacon, és feltétlenül szükséges, hogy a vonatkozó intézkedéseket haladéktalanul alkalmazzák azt elkerülendő, hogy készletek halmozódjanak fel azalatt a két hónapos időszak alatt, amelyen belül (meghosszabbítás nélküli esetben) az Európai Parlament és a Tanács kifogást emelhet az adott intézkedéssel szemben.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló 1236/2005/EK tanácsi rendelet módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 207. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete a nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) 2005-ben elfogadták és 2006. július 30-án hatályba lépett az 1236/2005/EK tanácsi rendelet². Az Európai Parlament 2010. évi felhívásai nyomán, illetve mivel a jelek arra utaltak, hogy az Unióból exportált gyógyszereket egy harmadik országban halálbüntetés végrehajtásához használták fel, a tiltott és ellenőrzött áruknak a rendelet II. és III. mellékletében meghatározott jegyzékeit módosították az 1352/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelettel³. A Bizottság szakértői csoport bevonásával felülvizsgálta, hogy szükséges-e az 1236/2005/EK rendeletnek és mellékleteinek további módosítása.
- (2) Az Európai Unió Alapjogi Chartája⁴ a Lisszaboni Szerződés 2009. december 1-jei hatálybalépésével jogilag kötelező erejűvé vált. A kínzás fogalmának az 1236/2005/EK rendeletben szereplő fogalom meghatározása az Egyesült Nemzetek kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni 1984. évi egyezményéből került átvételre, és az továbbra is érvényben marad. A „más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés” fogalom meghatározását, amely nem szerepel az egyezményben, módosítani kell, hogy az összhangba kerüljön az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatával. Helyénvaló továbbá a „kínzás”, valamint a „más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés” fogalom meghatározásában szereplő „törvényes büntetés” kifejezés jelentésének az említett ítélkezési gyakorlat és az Unió halálbüntetéssel kapcsolatos politikája alapján történő pontosítása.

² A Tanács 2005. június 27-i 1236/2005/EK rendelete egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről (HL L 200., 2005.7.30., 1. o.).

³ A Bizottság 2011. december 20-i 1352/2011/EU végrehajtási rendelete az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló 1236/2005/EK tanácsi rendelet módosításáról (HL L 338., 2011.12.21., 31. o.).

⁴ HL C 303., 2007.12.14., 1. o.

- (3) Az 1236/2005/EK rendelet 5., 6. és 7. cikke kiviteli engedélyezési rendszert hoz létre, melynek célja, hogy megakadályozza az érintett áruk halálbüntetés végrehajtása, kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során történő alkalmazását.
- (4) Ezen intézkedések nem léphetik túl az arányosság szabta kereteket. Éppen ezért nem akadályozhatják a törvényes gyógyászati célokra alkalmazott gyógyszerkészítmények kivitelét.
- (5) A halálbüntetés, illetve a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés között fennálló különbségekből adódóan helyénvaló egyes áruk halálbüntetés végrehajtásához történő felhasználásának megakadályozására külön kiviteli engedélyezési rendszert létrehozni. Ezen rendszer kialakításakor figyelembe kell venni, hogy bizonyos országok már minden bűncselekmény tekintetében eltörölték a halálbüntetést, illetve hogy ennek kapcsán nemzetközi kötelezettségvállalást is tettek. Minthogy azonban fennáll a reexport kockázata olyan országokba, amelyek még ezt nem tették meg, a halálbüntetést már eltörölt országokba irányuló kivitelek esetében indokolt bizonyos feltételekhez és követelményekhez kötni az engedélyezést. Azon országokba irányuló kivitelek esetében tehát helyénvaló általános kiviteli engedély alkalmazása, amelyek minden bűncselekmény tekintetében eltörölték a halálbüntetést és ezt nemzetközi kötelezettségvállalással is megerősítették.
- (6) Amennyiben egy ország nem törölte el a halálbüntetést az említett módon, a kiviteli engedély iránti kérelem vizsgálatakor az illetékes hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy fennáll-e annak kockázata, hogy a rendeltetési országbeli végfelhasználók az exportált árukat az említett büntetés végrehajtásához használnák-e fel. A végfelhasználók által harmadik feleknek történő értékesítések és transzferek ellenőrzése érdekében megfelelő feltételeket és követelményeket kell előírni. Amennyiben ugyanazon exportőr és végfelhasználó között többszöri szállításra kerül sor, lehetővé kell tenni az illetékes hatóságok számára, hogy rendszeres időközönként – például hat hónaponként – felülvizsgálják a végfelhasználó státuszát azt elkerülendő, hogy ezt minden egyes engedélyezés alkalmával el kelljen végezniük, ami azonban nem sértheti azon jogukat, amely szerint indokolt esetben az 1236/2005/EK rendelet 9. cikkének (4) bekezdésével összhangban megsemmisíthetik, felfüggeszthetik, módosíthatják vagy visszavonhatják a kiviteli engedélyt.
- (7) Az exportőrökre háruló adminisztrációs teher csökkentése érdekében az illetékes hatóságoknak lehetővé kell tenni, hogy globális engedélyt adjanak az exportőrnek, amely az exportőrtől származó és egy meghatározott végfelhasználónak szánt valamennyi gyógyszerkészítmény-szállítmányra érvényes adott időtartamon belül, és amelyben szükség esetén feltüntetik az áruk végfelhasználó általi rendes felhasználásának megfelelő mennyiséget. Az 1236/2005/EK rendelet 9. cikke (1) bekezdésével összhangban ezen engedélyek érvényessége nem haladhatja meg a 12 hónapot, amely legfeljebb 12 hónappal hosszabbítható meg.
- (8) Abban az esetben is adható globális engedély, ha a gyártónak az 1236/2005/EK rendelet által ellenőrzött gyógyszerkészítményeket olyan országbeli forgalmazó számára kell exportálnia, amely ország nem törölte el a halálbüntetést, azzal a feltétellel, hogy az exportőr és a forgalmazó jogilag kötelező megállapodást kötött, amely kötelezi a forgalmazót arra, hogy megfelelő intézkedések alkalmazásával biztosítja, hogy a gyógyszerkészítményeket nem használják fel halálbüntetés végrehajtásához.

- (9) Az 1236/2005/EK rendeletben szabályozott gyógyszerkészítmények a kábítószerekre és pszichotrop anyagokra vonatkozó nemzetközi egyezményekkel, így például a pszichotrop anyagokról szóló 1971. évi egyezménnyel összhangban történő ellenőrzések tárgyát képezhetik. Minthogy ezen ellenőrzések célja a tiltott kábítószer kereskedelem megakadályozása, nem pedig az érintett gyógyszerkészítmények halálbüntetés végrehajtásához történő felhasználásának megelőzése, az 1236/2005/EK rendelet által előírt kiviteli ellenőrzéseket a nemzetközi ellenőrzéseken felül kell elvégezni. Ugyanakkor a tagállamokat arra kell ösztönözni, hogy e két ellenőrzési rendszer alkalmazását egyetlen eljárásban valósítsák meg.
- (10) Az exportőrökre háruló adminisztrációs teher csökkentése céljából lehetővé kell tenni az illetékes hatóságok számára, hogy a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés megakadályozása érdekében ellenőrzött áruk esetében globális engedélyt adjanak az exportőröknek.
- (11) A kiviteleknek az 1236/2005/EK rendelettel összhangban történő ellenőrzései nem alkalmazandók azon áruk esetében, amelyek kivitelének ellenőrzése a 2008/944/KKBP tanácsi közös állásponttal⁵, a 428/2009/EK tanácsi rendelettel⁶, valamint a 258/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel⁷ összhangban történik.
- (12) Az Unióban lévő brókerek számára meg kell tiltani, hogy brókertevékenységet folytassanak azon árukkal kapcsolatban, amelyek kivitele és behozatala tiltott, mivel ezen áruk a halálbüntetéstől, kínzástól vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódtól vagy büntetéstől eltérő egyéb gyakorlati használatra nem alkalmasak. Ezen tevékenységek tilalma a közkerölcs védelmét szolgálja.
- (13) Az ellenőrzés tárgyát képező kivitelek esetében meg kell tiltani a jegyzékbe vett árukkal kapcsolatos brókertevékenységet és technikai segítségnyújtást, amennyiben a brókernek vagy a technikai segítségnyújtás szolgáltatójának tudomása van arról, hogy az érintett árukat halálbüntetés végrehajtásához szánják vagy szánhatják felhasználni, és amennyiben az ellenőrzéseket az e büntetéshez, illetve kínzáshoz vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódhoz vagy büntetéshez történő felhasználás megakadályozásához alkalmazzák, vagy az ellenőrzések bevezetésének célja e felhasználás megakadályozása. A gazdasági szereplők okkal feltételezhetik, hogy az árukat ilyen jogellenes célokra szánják vagy szánhatják felhasználni, többek között abban az esetben, ha az illetékes hatóság tájékoztatta őket arról, hogy az árukat ilyen jogellenes célokra szánják vagy szánhatják felhasználni.
- (14) Annak érdekében, hogy a gazdasági szereplőknek és a bűnüldöző hatóságoknak idejük legyen az említett tilalmakhoz igazítani operatív eljárásaikat, illetve hogy érvényt

⁵ A Tanács 2008. december 8-i 2008/944/KKBP közös álláspontja a katonai technológia és felszerelések kivitelének ellenőrzésére vonatkozó közös szabályok meghatározásáról (HL L 335., 2008.12.13., 99. o.).

⁶ A Tanács 2009. május 5-i 428/2009/EK rendelete a kettős felhasználású termékek kivitelére, transzferjére, brókertevékenységére és tranzitjára vonatkozó közösségi ellenőrzési rendszer kialakításáról (HL L 134., 2009.5.29., 1. o.).

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2012. március 14-i 258/2012/EU rendelete az Egyesült Nemzeteknek a nemzetközi szervezett bűnözés elleni egyezményét kiegészítő, a tűzfegyverek, részeik, alkotóelemeik és a lőszeres tiltott gyártásáról és kereskedelméről szóló jegyzőkönyve (az ENSZ tűzfegyverekről szóló jegyzőkönyve) 10. cikkének végrehajtásáról, valamint a tűzfegyverek, tűzfegyverdarabok, alkotóelemeik és lőszeres kiviteli engedélyezési, behozatali és tranzit szabályainak létrehozásáról (HL L 94., 2012.3.30., 1. o.).

szerezzenek ezen tilalmaknak, meg kell határozni egy rövid időtartamú átmeneti időszakot.

- (15) A vámhatóságokat indokolt kötelezni bizonyos információk más vámhatóságokkal történő megosztására, valamint hogy tiltott árukivitel vagy -behozatal, illetve olyan árukivitel észlelésekor, amelyhez nem adták meg az előírt engedélyt, tájékoztassák az illetékes hatóságokat azzal a céllal, hogy azok büntetést szabjanak ki a jogsértő gazdasági szereplőre.
- (16) Helyénvaló egyértelművé tenni, hogy amennyiben érintettek személyes adatok, az információk feldolgozásának és cseréjének meg kell felelnie a 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁸, valamint a 45/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben⁹ lefektetett szabályokkal összhangban alkalmazandó, a személyes adatok feldolgozására és cseréjére vonatkozó szabályoknak.
- (17) Az 1236/2005/EK rendelet alkalmazásához szükséges rendelkezések elfogadása érdekében a Bizottságnak felhatalmazást kell kapnia arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el a rendelet I., II., III., IIIa., IIIb., IV. és V. mellékletének módosítása tekintetében. Különösen fontos, hogy a Bizottság előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, szakértői szinten is. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítése és megszövegezése során a Bizottságnak gondoskodnia kell a vonatkozó dokumentumoknak az Európai Parlament és a Tanács számára egyidejűleg, időben és megfelelően történő eljuttatásáról.
- (18) Az 1236/2005/EK rendelet II., III., illetve IIIa. mellékletének módosítása esetében helyénvaló rendelkezni a bizottsági jogi aktus azonnali alkalmazásáról, amennyiben e módosításokat rendkívüli sürgősség indokolja.
- (19) Mivel a Bizottság hatásköre nem terjed ki a közrend fenntartására, büntetőeljárások folytatására, illetve a büntetőügyekben hozott bírósági ítéletek végrehajtására, bűnüldözési célokat szolgáló eszközöket sem szerez be. Eljárást kell tehát kialakítani, hogy a Bizottság információkkal rendelkezzen a jegyzékekben nem szereplő, Unióban forgalmazott bűnüldözési eszközökről és termékekről, hogy a tiltott és ellenőrzött áruk jegyzékei naprakészek legyenek az új fejlemények figyelembevétele céljából. A Bizottságnak még azt megelőzően tájékoztatnia kell a tagállamok illetékes hatóságait valamennyi, a II.–III., illetve IIIa. melléklet további árukkal történő bővítésére irányuló kellően indokolt tagállami kérelemről, hogy döntést hozna a vonatkozó melléklet módosításáról.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az 1236/2005/EK tanácsi rendelet a következőképpen módosul:

1. A 1. cikk helyébe a következő szöveg lép:

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 1995. október 24-i 95/46/EK irányelve a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról (HL L 281., 1995.11.23., 31. o.).

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2000. december 18-i 45/2001/EK rendelete a személyes adatok közösségi intézmények és szervek általi történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról (HL L 8., 2001.1.12., 1. o.).

Tárgy

Ez a rendelet a halálbüntetés vagy kínzás vagy más kegyetlen, megalázó vagy embertelen bánásmód vagy büntetés céljára felhasználható áruk harmadik országokkal folytatott kereskedelmére, valamint ezen árukhoz kapcsolódó brókertevékenységre és technikai segítségnyújtásra vonatkozó uniós szabályokat állapítja meg.”

2. A 2. cikk a következőképpen módosul:

a) Az a) és b) pont helyébe a következő pontok lépnek:

„a) „kínzás”: minden olyan cselekmény, amellyel szándékosan súlyos – testi vagy lelki – fájdalmat vagy szenvedést okoznak valamely személynek abból a célból, hogy az illető személytől vagy egy harmadik személytől értesüléseket vagy vallomást szerezzenek, hogy az illető személyt megbüntessék olyan cselekedetért, amelyet az illető személy vagy valamely harmadik fél elkövetett, vagy annak elkövetésével gyanúsítják, illetve hogy az érintett személyt vagy valamely harmadik felet megfélemlítsék vagy nyomást gyakoroljanak rá, továbbá bármely megkülönböztetésen alapuló okból, amennyiben a fájdalmat vagy szenvedést valamely közfeladatot ellátó személy vagy más, hivatalos minőségben eljáró személy okozza, vagy ilyen személy ösztönzésére, vagy annak beleegyezésével vagy hallgatólagos beleegyezésével okozzák. Nem vonatkozik azonban az olyan fájdalomra vagy szenvedésre, amely törvényes büntetésből ered, vagy azzal együtt jár, vagy azzal kapcsolatban következik be; vonatkozik azonban az olyan fájdalomra vagy szenvedésre, amely a börtönkörülmények hiányosságainak halmozott hatásaiból ered, mint amilyen körülmény a zsúfolt elhelyezés, a higiénia vagy orvosi ellátás és segítség hiánya, a külvilággal való kapcsolattartás megtagadása vagy a szegényes fogvatartási körülmények, függetlenül a börtön vagy egyéb büntetés-végrehajtási intézményt felügyelők fájdalom vagy szenvedés okozására irányuló minden konkrét és kifejezett szándékától, még akkor is, ha a természetes személyt a jogszabályoknak megfelelően fosztották meg szabadságától. A halálbüntetés semmilyen körülmények között nem tekinthető törvényes büntetésnek;

b) „más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés”: bármely olyan cselekvés, amellyel súlyos – fizikai vagy mentális – fájdalmat vagy szenvedést okoznak valamely személynek, amennyiben a fájdalmat vagy szenvedést valamely közhivatalnok, vagy más, hivatalos minőségben eljáró személy ösztönzésére, vagy annak beleegyezésével vagy hallgatólagos beleegyezésével okozzák. Nem vonatkozik azonban az olyan fájdalomra vagy szenvedésre, amely törvényes büntetésből ered, vagy azzal együtt jár, vagy azzal kapcsolatban következik be; vonatkozik azonban az olyan fájdalomra vagy szenvedésre, amely a börtönkörülmények hiányosságainak halmozott hatásaiból ered, mint amilyen körülmény a zsúfolt elhelyezés, a higiénia vagy orvosi ellátás és segítség hiánya, a külvilággal való kapcsolattartás megtagadása vagy a szegényes fogvatartási körülmények, függetlenül a börtön vagy egyéb büntetés-végrehajtási intézményt felügyelők fájdalom vagy szenvedés okozására irányuló minden konkrét és kifejezett szándékától, még akkor is, ha a természetes személyt a jogszabályoknak megfelelően fosztották meg szabadságától. A halálbüntetés semmilyen körülmények között nem tekinthető törvényes büntetésnek;”

b) A h) pont helyébe a következő szöveg lép:

„h) „illetékes hatóság”: valamely tagállamnak az I. mellékletben felsorolt hatósága, amely a 8. cikkkel összhangban jogosult határozatot hozni valamely engedély iránti kérelem tárgyában;”

c) Az i) pont után a szöveg a következő pontokkal egészül ki:

„j) „az Unió vámterülete”: a 2913/92/EGK tanácsi rendelet* 3. cikkében említett terület;

k) „brókertevékenység”:

(a) olyan ügyletek tárgyalása vagy intézése, amelyek célja az érintett áruk vétele, értékesítése vagy szállítása egy harmadik országból egy más harmadik országba; vagy

(b) harmadik országokban található érintett áruk értékesítése vagy vétele egy más harmadik országba történő transzfer céljából.

E rendelet alkalmazásában e fogalommeghatározás nem terjed ki pusztán a járulékos szolgáltatások nyújtására. Járulékos szolgáltatásnak minősül a fuvarozás, a pénzügyi szolgáltatás, a biztosítás, illetve a viszontbiztosítás, az általános hirdetés, illetve a reklám;

l) „bróker”: az Európai Unió valamely tagállamában lakóhellyel rendelkező vagy letelepedett természetes vagy jogi személy vagy társaság, amely a k) pontban meghatározott tevékenységeket folytat az Unióból valamely harmadik ország területére irányulóan;

m) „technikai segítségnyújtást szolgáltató”: az Európai Unió valamely tagállamában lakóhellyel rendelkező vagy letelepedett természetes vagy jogi személy vagy társaság, amely az f) pontban meghatározott technikai segítségnyújtást biztosít az Unióból valamely harmadik ország területére irányulóan;

n) „exportőr”: bármely természetes vagy jogi személy vagy társaság, akinek nevében a kiviteli nyilatkozatot teszik, vagyis az a személy, aki a nyilatkozat elfogadásakor az érintett harmadik országbeli címzett szerződő partnere, és rendelkezik az áruknak az Unió vámterületéről való kiküldéséhez szükséges hatáskörrel. Amennyiben nem kötöttek kiviteli szerződést, vagy a szerződő fél nem saját nevében jár el, akkor az exportőr az a személy, aki rendelkezik a terméknek az Unió vámterületéről való kiküldéséhez szükséges hatáskörrel. Ha az áruk feletti rendelkezési jog a kivitel alapját képező szerződésnek megfelelően egy, az Unión kívül letelepedett személyé, akkor az Unión belül letelepedett szerződő fél minősül exportőrnek;

o) „uniós általános exportengedély”: bizonyos rendeltetési országokba irányuló kivitelekre érvényes exportengedély, amely minden olyan exportőr számára hozzáférhető, aki tiszteletben tartja a IIIb. mellékletben felsorolt vonatkozó felhasználási feltételeket és követelményeket;

p) „egyedi exportengedély”: egy meghatározott exportőrnek valamely harmadik országban lévő egyetlen végfelhasználó vagy címzett tekintetében, egy vagy több áru kiviteleire adott engedély;

q) „globális exportengedély”: egy meghatározott exportőrnek az áruk valamely típusának tekintetében adott engedély, amely egy vagy több meghatározott végfelhasználó részére, vagy amennyiben az exportőr a IIIa. mellékletben szereplő áruk gyártója, akkor forgalmazó részére történő kivitelre érvényes;

r) „forgalmazó”: gyógyszerkészítményekkel vagy hatóanyagokkal kapcsolatos nagykereskedelmi tevékenységet, például gyógyszerkészítmények vagy hatóanyagok gyártóktól történő beszerzését, e termékek raktározását, szállítását vagy kivitelét végző gazdasági szereplő; a nagykereskedelmi tevékenység nem foglalja magában kórházak, gyógyszerészek vagy egészségügyi szakemberek kizárólag lakossági gyógyszerkészítmény-ellátásra irányuló beszerzéseit.

* A Tanács 1992. október 12-i 2913/92/EGK rendelete a Közöségi Vámkódex létrehozásáról (HL L 301., 1992.10.19., 1. o.).”

3. A rendelet a 4. cikk után a következő cikkel egészül ki:

„4 a. cikk

Brókertevékenységek tilalma

A brókernek tilos harmadik országban lévő bármely személy, szerv vagy szervezet számára a II. mellékletben felsorolt árukhoz kapcsolódó brókertevékenységet végeznie, az ilyen áruk származására való tekintet nélkül.”

4. Az 5. cikk (1) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A III. mellékletben felsorolt áruk bármilyen kiviteléhez az áruk származásától függetlenül engedély szükséges. Azon áruk tekintetében azonban, amelyek csupán áthaladnak az Unió vámterületén, vagyis amelyekhez nem rendeltek a – nem uniós áruk I. típusú ellenőrzés alá tartozó vámszabad területen vagy vámszabad raktárban történő tárolását is magában foglaló –, 2913/92/EGK tanácsi rendelet 91. cikke szerinti külső árutovábbítási eljárástól eltérő vámjogi sorsot, nincs szükség engedélyezésre.

A III. melléklet a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés céljára alkalmazható alábbi árukat tartalmazza:

- a) elsősorban bűnüldözési célokra használt áruk; valamint
- b) áruk, amelyek esetében kialakításukból és műszaki jellemzőikből adódóan jelentős annak kockázata, hogy azokat kínzáshoz vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmóddhoz vagy büntetéshez használják fel.

A III. melléklet nem tartalmaz:

- a) a 258/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet által ellenőrzött tűzfegyvereket;
- b) a 428/2009/EK tanácsi rendelet által ellenőrzött kettős felhasználású termékeket; valamint
- c) a 2008/944/KKBP tanácsi közös állásponttal összhangban ellenőrzött árukat.”

5. A 6. cikk (1) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A IIIa. mellékletben felsorolt áruk kivitelére vonatkozó engedélyezési kérelmeket az illetékes hatóságok eseti alapon bírálják el, figyelembe véve valamennyi lényeges szempontot, beleértve különösen, hogy egy lényegében azonos kiviteli engedélyre irányuló kérelmet más tagállam már elutasított-e a megelőző három év során, valamint a tervezett végfelhasználással és az eltérítés kockázatával kapcsolatos megfontolásokat.”

6. A 7. cikket követően a szöveg a következő cikkel egészül ki:

Bizonyos tevékenységek tilalma

- (1) A brókernek tilos harmadik országban lévő bármely személy, szerv vagy szervezet számára a III. mellékletben felsorolt árukhoz kapcsolódó brókertevékenységet végeznie, az ilyen áruk származására való tekintet nélkül, amennyiben a brókernek tudomása van arról, vagy okkal feltételezi, hogy az ezen áruból álló szállítmány bármely részét kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés céljára szánják vagy szánhatják felhasználni az Unió vámterületén kívüli országban.
 - (2) A technikai segítségnyújtás szolgáltatójának tilos harmadik országban lévő bármely személy, szerv vagy szervezet számára a III. mellékletben felsorolt árukhoz kapcsolódó technikai segítségnyújtást biztosítani, az ilyen áruk származására való tekintet nélkül, amennyiben az ilyen jellegű segítségnyújtás szolgáltatójának tudomása van arról, vagy okkal feltételezi, hogy az érintett áruk egy részét, vagy mindet kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés céljára szánják vagy szánhatják felhasználni az Unió vámterületén kívüli országban.”
7. A 7 a. cikket követően a szöveg a következő fejezettel egészül ki:

„IIIa. FEJEZET

Halálbüntetés céljára alkalmazható áruk

7 b. cikk

Kiviteli engedélyezési követelmény

- (1) A IIIa. mellékletben felsorolt áruk bármilyen kiviteléhez az áruk származásától függetlenül engedély szükséges. Azon áruk tekintetében azonban, amelyek csupán áthaladnak az Unió vámterületén, vagyis amelyekhez nem rendeltek a – nem uniós áruk I. típusú ellenőrzés alá tartozó vámszabad területen vagy vámszabad raktárban történő tárolását is magában foglaló –, 2913/92/EGK tanácsi rendelet 91. cikke szerinti külső árutovábbítási eljárástól eltérő vámjogi sorsot, nincs szükség engedélyezésre.

A IIIa. melléklet azon árukat tartalmazza, amelyek felhasználhatók halálbüntetés végrehajtására, és amelyeket egy vagy több, a halálbüntetést még nem eltörölt harmadik ország jóváhagyott vagy ténylegesen alkalmaz halálbüntetés céljára. Nem tartalmazza a következőket:
 - a) a 258/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet által ellenőrzött tűzfégyvereket,
 - b) a 428/2009/EK tanácsi rendelet által ellenőrzött kettős felhasználású termékeket, valamint
 - c) a 2008/944/KKBP tanácsi közös állásponttal összhangban ellenőrzött árukat.
- (2) Amennyiben a gyógyszerkészítmények kivitelét e rendelet kiviteli engedélyhez köti, és emellett a kivitel a kábítószerekre és pszichotrop anyagokra vonatkozó nemzetközi egyezmények egyike, például a pszichotrop anyagokról szóló 1971. évi egyezmény alapján is engedélyköteles, a tagállamok egységes eljárást

alkalmazhatnak az e rendeletről, valamint a vonatkozó egyezményből eredő kötelezettségeik teljesítésére.

7 c. cikk

A kiviteli engedélyek megadásának kritériumai

1. A IIIa. mellékletben felsorolt áruk kivitelére vonatkozó engedélyezési kérelmeket az illetékes hatóság eseti alapon bírálja el, figyelembe véve valamennyi lényeges szempontot, beleértve különösen, hogy egy lényegében azonos kiviteli engedélyre irányuló kérelmet más tagállam már elutasított-e a megelőző három év során, valamint a tervezett végfelhasználással és az eltérítés kockázatával kapcsolatos megfontolásokat.
2. Az illetékes hatóság nem adja meg az engedélyt, amennyiben alapos okkal feltételezhető, hogy a IIIa. mellékletben felsorolt árukat harmadik országban esetleg halálbüntetés végrehajtásához használják fel.
3. A tervezett végfelhasználás és az eltérítés kockázatának ellenőrzésére a következő iránymutatások alkalmazandók:
 - 3.1. Amennyiben a IIIa. mellékletben felsorolt hatóanyagok valamelyikét tartalmazó gyógyszerkészítmény gyártója kérelmet nyújt be ezen készítmény harmadik országban lévő forgalmazó számára történő kivitelének engedélyezésére, az illetékes hatóság megvizsgálja az exportőr és a forgalmazó által kötött szerződéses megállapodásokat, valamint az annak érdekében tett intézkedéseiket, hogy a gyógyszerkészítményeket ne használják fel halálbüntetés végrehajtásához.
 - 3.2. Abban az esetben, ha a kérelem a IIIa. mellékletben felsorolt áruk harmadik országban lévő végfelhasználó számára történő kivitelének engedélyezésére irányul, az illetékes hatóság a vonatkozó szerződéses megállapodások, illetve amennyiben benyújtásra került, a végfelhasználó által aláírt végfelhasználási nyilatkozat alapján értékeli az eltérítés kockázatát. Amennyiben nem nyújtanak be végfelhasználási nyilatkozatot, az exportőr feladata a végfelhasználó és az áruk felhasználásának megnevezése. Ha az eltérítés kockázatának értékeléséhez az exportőr nem szolgál elegendő információval, akkor az úgy tekintendő, hogy az illetékes hatóságnak kellő oka van feltételezni, hogy az árukat esetleg halálbüntetés végrehajtásához alkalmazzák.

7 d. cikk

Bizonyos tevékenységek tilalma

- (1) A brókernek tilos harmadik országban lévő bármely személy, szerv vagy szervezet számára a IIIa. mellékletben felsorolt árukhoz kapcsolódó brókertevékenységet végeznie, az ilyen áruk származására való tekintet nélkül, amennyiben a brókernek tudomása van arról, vagy okkal feltételezi, hogy az ezen árukból álló szállítmány bármely részét halálbüntetés végrehajtására szánják vagy szánhatják felhasználni az Unió vámterületén kívüli országban.
- (2) A technikai segítségnyújtás szolgáltatójának tilos harmadik országban lévő bármely személy, szerv vagy szervezet számára a IIIa. mellékletben felsorolt árukhoz kapcsolódó technikai segítségnyújtást biztosítani, az ilyen áruk származására való tekintet nélkül, amennyiben a segítségnyújtás szolgáltatójának tudomása van arról, vagy okkal feltételezi, hogy az érintett áruk egy részét, vagy mindet halálbüntetés

végrehajtására szánják vagy szánhatják felhasználni az Unió vámterületén kívüli országban.”

8. A 8. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„8. cikk

Engedélytípusok és kibocsátó hatóságok

- (1) E rendelet meghatározott kivitelekre vonatkozóan a IIIb. mellékletben foglaltak szerint uniós általános exportengedélyt hoz létre.

Az exportőr letelepedési helye szerinti tagállam illetékes hatósága megtilthatja az exportőr számára ezen engedély használatát, amennyiben ésszerűen feltételezhető, hogy az exportőr nem képes ezen engedély feltételeinek vagy a kiviteli ellenőrzéssel kapcsolatos jogszabályok valamely rendelkezésének eleget tenni.

A tagállamok illetékes hatóságai megosztják egymással az azon exportőrökkel kapcsolatos információkat, akiket megfosztottak az uniós általános exportengedély használatának jogától, kivéve, ha megállapítást nyer, hogy egy adott exportőr a IIIa. mellékletben felsorolt árukat nem próbálja meg más tagállamon keresztül exportálni. E célra az információcsere biztonságos és titkosított rendszerét használják.

- (2) Az (1) bekezdésben említett kivitelektől eltérő, az e rendelet alapján engedélyköteles kivitelekre vonatkozó engedélyt az exportőr letelepedési helye szerinti tagállam I. mellékletben felsorolt illetékes hatósága adja meg. A III. mellékletben és a IIIa. mellékletben felsorolt árukra vonatkozó ezen engedély egyaránt lehet egyedi, vagy globális engedély. A II. mellékletben felsorolt áruk esetében csak egyedi engedély adható.
- (3) Az e rendelet alapján engedélyköteles behozatalokra vonatkozó engedélyt a múzeum telephelye szerinti tagállam I. mellékletben felsorolt illetékes hatósága adja meg. A II. mellékletben felsorolt áruk esetében csak egyedi engedély adható.
- (4) A II. mellékletben felsorolt árukhoz kapcsolódó technikai segítségnyújtást az alábbi hatóságok engedélyezhetik:
- a) a szolgáltatásnyújtó letelepedési helye szerinti tagállam I. mellékletben felsorolt illetékes hatósága, amennyiben a segítségnyújtás harmadik országban lévő múzeum számára történik, vagy
 - b) a múzeum telephelye szerinti tagállam I. mellékletben felsorolt illetékes hatósága, amennyiben a segítségnyújtás Unión belüli múzeum számára történik.
- (5) A kérelmezők az egyedi vagy globális exportengedélyre, illetve egyedi behozatali engedélyre irányuló kérelmeikhez szükséges minden vonatkozó információt benyújtanak az illetékes hatóságoknak, hogy azok rendelkezzenek valamennyi, különösen a végfelhasználóval, a rendeltetési országgal és az áruk végfelhasználásával kapcsolatos információval. Az engedély megadása adott esetben végfelhasználási nyilatkozat bemutatásától tehető függővé.
- (6) Az (5) bekezdéstől eltérve, amennyiben a gyógyszerkészítményeket a gyártó exportálja forgalmazónak, a gyártó szolgáltat információt a megkötött megállapodásokról, az e készítmények halálbüntetés végrehajtásához történő felhasználásának megakadályozása érdekében tett intézkedésekről, a rendeltetési

országról, illetve amennyiben elérhető információ, akkor az áruk végfelhasználásáról és végfelhasználóiról.

- (7) A tagállamok az egyedi és globális engedélykérelmeket a nemzeti jogszabályok, illetve gyakorlat által meghatározott határidőn belül dolgozzák fel.”
9. A 11. cikk a következő bekezdéssel egészül ki:
- „(5) Az ezen cikk által előírt valamennyi értesítést az információcsere biztonságos és titkosított rendszerén keresztül továbbítják.”
10. A 11. cikket követően a szöveg a következő cikkel egészül ki:

„11 a. cikk

A vámhatóságok általi információcsere

- (1) Vámügyi kockázatkezelés céljából a vámhatóságok a 2454/93/EGK bizottsági rendelet* 4 g. cikkével összhangban megosztják egymással a vonatkozó információkat.
- (2) A vámhatóságok tájékoztatják az érintett tagállam illetékes hatóságait a 3. és 4. cikk értelmében tiltott áruk kiviteléről vagy behozataláról. A vámhatóságok emellett az 5. és 7 b. cikkben említett engedély nélküli kivitelekéről is tájékoztatják az illetékes hatóságokat.

* A Bizottság 1993. július 2-i 2454/93/EGK rendelete a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról (HL L 253., 1993.10.11., 1. o.).”

11. A 12. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„12. cikk

A mellékletek módosítása

A Bizottság a 15 a. cikk alapján felhatalmazást kap, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az I., II., III., IIIa., IIb., IV. és V. melléklet módosítására. A tagállamok I. mellékletben felsorolt illetékes hatóságaira vonatkozó adatokat a tagállamok által szolgáltatott információk alapján módosítják.

Amennyiben a II., III., illetve IIIa. melléklet módosítása esetén a rendkívüli sürgősség megkívánja, az e cikk értelmében elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktusokra a 15 b. cikkben előírt eljárás alkalmazandó.”

12. A 12. cikket követően a szöveg a következő cikkel egészül ki:

„12 a. cikk

Áruk valamely árujegyzékbe történő felvételére irányuló kérelmek

- (1) A Bizottsághoz bármely tagállam benyújthat kellően indokolt kérelmet arra vonatkozóan, hogy vegyenek fel további, bűnüldözési célokra kialakított és forgalmazott árukat a II. mellékletbe, a III. mellékletbe vagy a IIIa. mellékletbe. E kérelemnek tartalmaznia kell
- a) az áru kialakítására és jellemzőire vonatkozó információkat;
 - b) az áru valamennyi lehetséges felhasználási céljára vonatkozó információkat;

- c) azon nemzetközi és nemzeti szabályokat, amelyek megsértéséhez vezetne az áruk bűnüldözési célokra történő felhasználása.
- (2) Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a kérelemből hiányzik egy vagy több lényegi pont, illetve ha egy vagy több lényegi kérdéssel kapcsolatban további információra van szüksége, három hónapon belül felkérheti a kérelmező tagállamot a benyújtott információk kiegészítésére. A Bizottság tájékoztatást ad arról, hogy mely pontok tekintetében szükséges kiegészítő információkat szolgáltatni.
- (3) Abban az esetben, ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy nem szükséges kiegészítő információkat kérnie, illetve adott esetben az általa kért kiegészítő információk beérkezését követően, hat hónapon belül megkezdí a kérelmezett módosítás elfogadására irányuló eljárást, vagy tájékoztatja a kérelmező tagállamot azokról az okokról, amelyek miatt erre nem került sor.”
13. A 13. cikket követően a szöveg a következő cikkel egészül ki:

„13 a. cikk

Személyes adatok feldolgozása

A személyes adatok feldolgozása és cseréje a 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben*, valamint a 45/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletben** lefektetett szabályokkal összhangban történik.

* Az Európai Parlament és a Tanács 1995. október 24-i 95/46/EK irányelve a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról (HL L 281., 1995.11.23., 31. o.).

** Az Európai Parlament és a Tanács 2000. december 18-i 45/2001/EK rendelete a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról (HL L 8., 2001.1.12., 1. o.).”

14. A 15. cikket el kell hagyni.
15. A 15. cikk után a rendelet a következő cikkekkel egészül ki:

„15 a. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

- (1) A Bizottság az e cikkben meghatározott feltételekkel felhatalmazást kap felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására.
- (2) A Bizottságnak a 12. cikkben adott felhatalmazás ...-tól/-től kezdődően ötéves időtartamra szól. A Bizottság legkésőbb kilenc hónappal az ötéves időtartam vége előtt jelentést készít a felhatalmazásról. Amennyiben az Európai Parlament vagy a Tanács nem ellenzi a meghosszabbítást legkésőbb három hónappal az egyes időtartamok vége előtt, akkor a felhatalmazás hallgatólagosan meghosszabbodik a korábbival megegyező időtartamra.
- (3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja az 12. cikkben említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba.

A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

- (4) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.
- (5) A 12. cikk értelmében elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emel ellene kifogást, illetve az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ezen időtartam két hónappal meghosszabbodik.

15 b. cikk

Sürgősségi eljárás

- (1) Az e cikk alapján elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktusok haladéktalanul hatályba lépnek és alkalmazandók, amennyiben nem emelnek ellenük kifogást a (2) bekezdésnek megfelelően. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusról az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak küldött értesítésben meg kell indokolni a sürgősségi eljárás alkalmazását.
 - (2) Az Európai Parlament vagy a Tanács a 15 a. cikk (5) bekezdésében említett eljárásnak megfelelően kifogást emelhet a felhatalmazáson alapuló jogi aktus ellen. Ilyen esetben a kifogásról szóló határozatról az Európai Parlament vagy a Tanács által küldött értesítést követően a Bizottság haladéktalanul visszavonja a jogi aktust.”
15. A mellékletek a következőképpen módosulnak:
- a) a III. mellékletben a 4. szakaszt el kell hagyni;
 - b) a rendelet egy IIIa. melléklettel egészül ki, amelynek szövege e rendelet I. mellékletét képezi;
 - c) a rendelet egy IIIb. melléklettel egészül ki, amelynek szövege e rendelet II. mellékletét képezi.

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

Az 1. cikk 6. pontja, valamint a 7 d. cikk beemelése esetén az 1. cikk 7. pontja 2015. január 1-jétől alkalmazandó.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök